

D'rasha over Pasen

*Messiaanse Gemeente Rehoboth
Leeuwarden, 24 april 2005*

Elk volk heeft haar eigen feestdagen. Sommige feestdagen dienen ter herdenking van belangrijke gebeurtenissen uit het verleden, zoals de Onafhankelijkheidsdag in de Verenigde Staten en de Bevrijdingsdag in Nederland, of om de verjaardagen van de staatshoofden te vieren zoals wij dat hier deden met Koninginnedag en straks doen met Koningsdag. Maar veruit de meeste feestdagen hebben wereldwijd een religieuze achtergrond. In een multiculturele samenleving als Suriname is het sinds mensen heugen vanzelfsprekend dat zowel de christelijke alsook de islamitische, hindoeïstische en joodse feestdagen op de nationale feestkalender staan. Ook hier in Nederland begint men inmiddels steeds meer gewend te raken aan de feestdagen van andere volken zoals bijvoorbeeld het suikerfeest en het offerfeest door middel van contacten met burens, collega's en klasgenootjes, en daarom zien we zo zoetjes aan de paradoxale situatie ontstaan dat de gemiddelde Nederlander straks precies weet wanneer de Ramadan begint en eindigt, maar totaal geen benul heeft van de oorsprong, de betekenis en de juiste datering van de eigen feestdagen.

Heeft u bijvoorbeeld een idee wat Pasen precies is en wanneer het eigenlijk gevierd dient te worden? Ik verwacht nu van u de tegenvraag: "Over welk Pasen heeft u het nu?" Kijk, en dat is het nou juist wat ik bedoel! Door onkunde, verwarring en vermenging zijn er in onze samenleving verschillende feesten naast elkaar en soms zelfs door elkaar heen ontstaan die weliswaar allemaal de naam Pasen dragen, maar weinig of niets te maken hebben met het echte Pasen in de volle betekenis van het woord. Integendeel zelfs!

Laten we maar beginnen met de heidense variant. Als ik de gemiddelde Nederlander vraag of hij weet wat Pasen is, dan begint hij te lachen en denkt dat ik hem voor de gek hou, want natuurlijk kent hier ieder kind de Paashaas en de Paaseitjes. Maar wat hebben de haas en de eitjes met Pasen te maken? Hier in Nederland ontleend dit heidense feest haar naam aan het christelijke feest dat helaas op dezelfde datum gevierd wordt, maar in het buitenland is het door de naamgeving een stuk duidelijker dat de Paaseieren niets met Pasen te maken hebben, want in Duitsland heeft men het over Ostereier en in Engeland over Easter eggs. Deze namen geven een duidelijke aanwijzing naar de occulte oorsprong van dit feest, want het was de feestdag ter ere van de lentegodin Astartes ofwel Ishtar. De Engelse naam 'Easter' voor Pasen berust dus op de naam 'Ishtar'. De Germaanse naam voor deze godin der vruchtbaarheid is 'Ostara', vandaar dat Pasen in het Duits 'Ostern' heet. De Paaseieren en de Paashaas hebben derhalve alles met de vruchtbaarheidscultus van deze lentegodin te maken, maar beslist niets met onze Messias! Interessant detail is overigens, dat Ishtar tevens de godin van de prostitutie was en daarom is het des te schrijnender dat de christenen hun Paasfeest reeds vanaf de vierde eeuw juist op dezelfde dag vieren als de heidenen en daardoor niet alleen met de gekozen datum, maar in de Engelstalige en Duitstalige landen zelfs ook met de naamgeving alle eer aan Ishtar ofwel Ostara geven zonder het zelf te beseffen!

Als ik daarentegen hier in Nederland aan een christen vraag wat Pasen is, dan zal deze stellig beweren dat dit de opstandingdag van Jezus Christus is. Maar ook dat antwoord is historisch, schriftuurlijk en taalkundig niet juist, want ten eerste vond de opstanding van Yeshua niet plaats tijdens het heidense feest van Ishtar en kan dus qua datering niet op deze dag gevierd worden. Ten tweede vond de opstanding niet plaats met Pasen, maar drie dagen na Pasen, want Yeshua heeft dat feest namelijk nog zelf gevierd vóór Zijn lijden en sterven. En ten derde bestaat er ook geen enkele taalkundige relatie tussen Zijn opstanding en het woord Pasen. Men houdt dus bij deze christelijke benaming helaas geen rekening met de letterlijke betekenis van dit Nederlandse woord, dat afgeleid is van het Aramese woord Pas'cha, dat passeren, voorbijgaan, overslaan betekent. Als men namelijk de letterlijke betekenis van het woord Pasen = Pas'cha weet, dan begint het een stuk duidelijker te worden welke belangrijke bijbelse gebeurtenis met Pas'cha gevierd en herdacht dient te worden: namelijk het passeren en overslaan van de huizen der Israëlieten door de engel des doods in de nacht vóór de uittocht uit Egypte. Het is een altoosdurende inzet om dit

Pas'cha te herdenken, en ook Yeshua deed dit nog eenmaal voordat Hij stierf, zoals geschreven staat: "En toen het uur aangebroken was, ging Hij aanliggen en de apostelen met Hem. En Hij zeide tot hen: Ik heb vurig begeerd dit Pas'cha met u te eten, eer Ik lijd. Want Ik zeg u, dat Ik het voorzeker niet meer eten zal voordat het vervuld is in het Koninkrijk G'ds!" (Lucas 22:14-16). Zij aten het paaslam door wiens bloed de engel des doods voorbijging aan de huizen der Israëlieten en slechts enkele uren later werd Yeshua zelf het Paaslam door Wiens bloed de engel des doods voorbij gaat aan allen die in Hem geloven. Dat is het ware Pasen! Dat is Pas'cha ofwel Pesach in het Hebreeuws! Zijn opstanding ná Pasen bracht nieuw leven en vrijheid voor hen die geheiligd zijn door Zijn bloed zoals ook de uittocht uit Egypte ná Pesach nieuw leven en vrijheid bracht voor G'ds volk Israël!

Nu wij de oorspronkelijke betekenis van Pesach weten zal ik het tweede gedeelte van mijn vraag herhalen: Wanneer is het Pesach? Veel messiasbelijdende Joden en gelovigen uit de volken die teruggekeerd zijn naar de Joodse wortels van ons geloof, zo niet de meeste, zullen voor het beantwoorden van deze vraag hun zakagenda of Luach raadplegen en de begin- en einddata van het Israëlitisch Pasen opzoeken. En wat lezen wij daar? Zondag 24 april ofwel 15 Nisan eerste dag Pesach en zondag 1 mei ofwel 22 Nisan achtste dag Pesach. En wat valt ons hierbij op? Volgens de rabbijnen duurt Pesach blijkbaar acht dagen lang. Klopt dat? Is dat nou het echte Pasen zoals het behoort te zijn? Nee, natuurlijk niet! Volgens de Tora wordt Pesach slechts op één dag gevierd en niet acht dagen lang. Het spijt me dus dat ik u misschien moet teleurstellen, maar evenals de beide eerstgenoemde Paasfeesten is ook het Joodse Paasfeest niet het juiste zoals de Eeuwige het heeft bedoeld en opgedragen te onderhouden. De Joodse traditie gaat volgens mij ten opzichte van Pesach zelfs meerdere keren behoorlijk de fout in! Als eerste fout staat er in de Luach op zaterdagavond 23 april: Eerste Sederavond. Dat is dus bij het begin van de 15^e Nisan. Op zondagavond 24 april: Tweede Sederavond. Nergens in de Tora staat echter dat er twee sederavonden gevierd moeten worden. Bovendien begint de Pesach Seder volgens G'ds Woord op de avond van de 14e Nisan en niet op de avond van de 15e Nisan. Weet u welk feest op de avond van de 15e Nisan begint? Het feest van de ongezuurde broden, in het Hebreeuws Chag haMatzot geheten.

Tegenwoordig vormen Pesach en het feest van de ongezuurde broden één geheel, maar oorspronkelijk waren het twee aparte feesten, zoals in de Tora duidelijk staat aangegeven: *"In de eerste maand, op de veertiende dag der maand, zal het Pascha (Pesach) voor de Eeuwige zijn. Op de vijftiende dag der maand zal er een feest zijn; zeven dagen lang zullen ongezuurde broden worden gegeten."* (Numeri 28:16-17). Hier staat dus dat het Pesach op de veertiende zal zijn en niet als de veertiende al afgelopen is en de vijftiende begint zoals de rabbijnen beweren.

Ook zij houden evenals de christenen het met de opstandingdag doen, bij de naamgeving van hun feest geen rekening met de letterlijke betekenis van het woord Pas'cha ofwel Pesach, hetgeen zoals gezegd "voorbijgaan" betekent. De naam Pesach is immers ontleend aan G'ds verklaring in Exodus 12:13 over het bloed aan de deurposten der Israëlieten: *"Wanneer Ik het bloed zie, dan ga Ik u voorbij!"* In het Hebreeuws gebruikt Hij het woord: "pasach'ti". Dit voorbijgaan vond plaats rond middernacht. Volgens Exodus 12:6 moesten de Israëlieten het lam op de veertiende slachten in de avondschemering. Het Hebreeuwse woord voor "avondscheming", bein ha'ar'bayim, wordt door de orthodoxe Joden foutief vertaald met "namiddag" en daarom beweren zij dat de lammeren in de namiddag van de veertiende geslacht en op de avond bij het begin van de vijftiende gegeten werden. Het beste bewijs dat dit niet kan kloppen vinden wij in het woord Pesach zelf. Als wij in Exodus 12:29 lezen dat Adonai te middernacht de eerstgeborenen van Egypte doodde, maar aan de huizen van de Israëlieten voorbijging (Pasach), dan zou het dus rond deze tijd allang de 15^e Nisan geweest moeten zijn, want de nieuwe dag begint immers met zonsondergang. Maar in Numeri 28:16 lezen we zojuist, dat het Pesach, letterlijk vertaald met "het overslaan", niet op de vijftiende, maar op de veertiende van de eerste maand zal zijn. Terwijl G'd de kinderen van Egypte sloeg en aan de Israëlieten voorbijging, zaten dezen in hun huizen en aten het lam met ongezuurde broden en bittere kruiden. Dat was dus de allereerste Sederavond, die plaats vond bij het begin van de 14^e Nisan en daarom vierden wij in Hoorn de Sederavond op de 14 en niet op de 15 Nisan, dus afgelopen zondag en niet maandagavond zoals elders werd gedaan! Een van de voornaamste oorzaken voor de traditionele Joodse opvatting dat

de Sederavond bij het begin van de 15e Nisan gevierd moet worden, is de verkeerde gedachte dat de uittocht nog in dezelfde nacht zou hebben plaatsgevonden als het doden van de eerstgeborenen en het eten van het Pesachlam omdat er in Exodus 12:42 geschreven staat: *“Een nacht van waken was dit voor de Eeuwige, om hen uit het land Egypte te leiden.”* En in Deuteronomium 16:1: *“In de maand Aviv (dat is de maand Nisan) heeft de Eeuwige, uw G'd, u in de nacht uit Egypte geleid.”* We lezen hier weliswaar dat de uittocht inderdaad 's nachts heeft plaats gevonden, maar er staat niet bij dat het in dezelfde nacht geweest is. Als we de teksten nauwkeurig bestuderen zien we namelijk, dat het de volgende nacht was en dat er een periode van daglicht tussen zat. Kijk maar wat er in Numeri 33:3-4 staat: *“Zij braken op van Rameses in de eerste maand, op de vijftiende dag der eerste maand; daags na het Pascha (Pesach) trokken de Israëlieten uit door een opgeheven hand, voor de ogen van alle Egyptenaren, terwijl de Egyptenaren bezig waren degenen te begraven, die de Eeuwige onder hen geslagen had, alle eerstgeborenen.”* Wat staat hier? Dat de Israëlieten op de dag ná Pesach opbraken, dus niet in dezelfde nacht. Ze moesten eerst overdag vanuit alle delen van het land Goshen, waar ze woonden, vertrekken naar het centrale verzamelpunt Rameses, en dan pas konden ze bij het aanbreken van de nacht uiteindelijk Egypte verlaten. Dat dit niet kon gebeuren in dezelfde nacht waarin de Israëlieten de Pesach-maaltijd aten lijkt mij duidelijk om meerdere redenen. Ten eerste zouden ze daar minder dan zes uur voor ter beschikking gehad hebben omdat de engel des doods rond middernacht toesloeg. Bovendien bewoonden de Israëlieten in het land Goshen een gebied dat zo'n 30 tot 40 mijl in lengterichting beslaat en zich uitstrekt van het Timsameer tot aan de Nijl en ik kan me niet voorstellen dat rond 3 miljoen mensen zich midden in de nacht in die korte tijd vanuit zo een groot gebied met al hun levende have en goederen konden verzamelen naar het centrale vertrekpunt, om nog voor het dageraad in georganiseerd verband in slagorde te vertrekken. O ja, en dan nog iets. Dacht u nou echt dat ze dan ook nog midden in de nacht bij al hun Egyptische burens die net hun eerstgeborene verloren hadden zomaar konden aankloppen om goud en sieraden van hen op te eisen? Natuurlijk niet! Eerst moesten de Egyptenaren door boden ervan op de hoogte worden gebracht dat de Farao de Israëlieten toestemming gaf om te vertrekken, en dat ze daarbij alles mochten meenemen wat ze wilden. Daar was dus een officieel bevel van de Farao voor nodig, dat op ieder dorpsplein werd voorgelezen, en zoiets kan alleen maar overdag. En daar komt nog bij dat de Israëlieten opbraken voor de ogen van alle Egyptenaren, terwijl dezen bezig waren hun doden te begraven. Ook dat kon alleen maar overdag, want begrafenissen vinden nooit in de nacht plaats, en zeker niet op zo grote schaal.

Maar dat is niet de enige tekst waarmee ik kan aantonen dat de uittocht van de Israëlieten niet in de nacht van Pesach kan hebben plaats gevonden. Laten wij hiervoor even Exodus 12:21-23, 46-47 en tenslotte nog vers 10 opslaan: Vanaf vers 21: *“Toen ontbood Moshe al de oudsten van Israël en zeide tot hen: Trekt heen, haalt kleinvee voor uw geslachten en slacht het Pascha (Pesach). Daarna zult gij een bundel hysop nemen en in het bloed in een schaal dopen, en van het bloed in die schaal strijken aan de bovendorpel en aan de beide deurposten; niemand van u zal de deur van zijn huis uitgaan tot de morgen! En de Eeuwige zal Egypte doortrekken om het te slaan; wanneer Hij dan het bloed aan de bovendorpel en aan de beide deurposten ziet, dan zal de Eeuwige die deur voorbijgaan en de verderver niet toelaten in uw huizen te komen om te slaan.”* Vanaf vers 46: *“In één huis zal het gegeten worden; gij zult van het vlees niets uit het huis naar buiten brengen; geen been zult gij ervan breken. De gehele vergadering van Israël zal dit vieren.”* Vers 10: *“Gij zult daarvan niets overlaten tot de morgen; wat ervan overblijft tot de morgen, dat zult gij met vuur verbranden.”* Heeft u het gezien? De Israëlieten mochten die nacht hun huis niet verlaten, en ze mochten niets van het vlees naar buiten brengen. Pas de volgende ochtend mochten zij de niet eetbare delen van het lam met vuur verbranden. Dat bewijst dat zij dus de gehele nacht in hun eigen huis doorbrachten tot het dag werd en derhalve niet in die nacht vertrokken konden zijn. Op zijn vroegst werd de uittocht in de volgende nacht voltooid. Vandaar dus, dat er in Numeri 33:3 vermeld staat, dat de Israëlieten uit Egypte trokken op de 15^e dag van de eerste maand, op de dag na Pesach.

De Sederavond van Pesach kan en mag daarom niet op de avond van de 15^e Nisan gevierd worden, en zeker geen acht dagen lang zoals de Luach vermeldt. Maar daartegenover staat er wel, dat op de vijftiende een ander feest begint, dat zeven dagen zal

duren, namelijk Chag haMatzot, waarop men slechts ongezuurde broden mag eten. Pesach en het feest van de ongezuurde broden zijn dus niet hetzelfde, alhoewel met Pesach ook ongezuurde broden worden gegeten. Maar dat heeft weer te maken met het gebod dat men het vlees van offerdieren nooit met iets gezuurds mocht eten (Exodus 23:18 en 34:25). Wij mogen deze beide feesten dus niet zomaar aan elkaar plakken, maar moeten ze als twee aparte feesten vieren. Een andere Toratekst is daarin zelfs nog gedetailleerder dan de reeds gelezen tekst uit Numeri: *“In de eerste maand, op de veertiende der maand, in de avondschemering (bein ha’ar’bayim), is het Pascha voor de Eeuwige. En op de vijftiende dag van deze maand is het feest der ongezuurde broden voor de Eeuwige, zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten.”* (Leviticus 23:5-6).

U ziet dat het hier om twee aparte feesten gaat: Pesach op (en niet na) de 14^e Nisan vanaf de avondscheming tot middernacht, en het zeven dagen lang durende feest van de ongezuurde broden vanaf de 15^e t/m de 21^e Nisan. Dat er volgens de Luach nog een achtste dag is toegevoegd en derhalve de 22^e Nisan hier in Nederland als laatste dag van dit feest gevierd wordt, is een onbijbelse rabbijnse inzetting die wij niet behoren na te volgen. Het argument dat men er in de diaspora nog een dag aan toegevoegd heeft om daarmee het tijdsverschil met Israël op te vangen gaat niet op omdat er nergens een tijdsverschil van 24 uur is, en in Nederland al helemaal niet omdat er hier maar een verschil is van slechts één uur! Een extra dag is dus niet alleen onnodig, maar zelfs ongeoorloofd, want er staat geschreven: *“Gij zult aan wat Ik u gebied, niet toedoen en daarvan niet afdoen, opdat gij de geboden van de Eeuwige, uw G’d, onderhoudt, die Ik u opleg!”* (Deuteronomium 4:2) en: *“Al wat Ik u gebied, zult gij naarstig onderhouden; gij zult daarvan niet toedoen, noch daarvan afdoen!”* (Deuteronomium 12:32). In het geval van Pesach en het feest van de ongezuurde broden hebben de rabbijnen zich schuldig gemaakt aan beide overtredingen, want de 22e Nisan is toegevoegd en de 14e Nisan heeft men laten vervallen. Eigenlijk hebben ze de hele achtdaagse periode gewoon één dag opgeschoven. Ik vind het daarom heel erg dat er ook Messiasbelijdende gelovigen zijn die daaraan meedoen en voor de viering van deze beide feesten de officiële Luach aanhouden. Zowel in Leviticus 23:7 en 8 alsook in Numeri 28:17 en 25 lezen wij: *“Op de eerste dag zult gij een heilige samenkomst hebben... en ...op de zevende dag zal er een heilige samenkomst zijn.”* En toch wordt er ook in talrijke Messiasbelijdende gemeenten evenals in de traditionele synagogen niet op de 21^e maar op de 22^e Nisan een samenkomst gehouden, dus op de achtste dag en niet op de zevende dag zoals de Tora voorschrijft. Dat vind ik jammer en ik wil dan ook iedereen oproepen om daar niet aan mee te doen. Dit jaar hangt daar zelfs nog een heel apart luchtje aan, want de 22^e Nisan valt nu namelijk op 1 mei. Wat zegt de Tora over de laatste dag van Chag haMatzot: *“Generlei slaafse arbeid zult gij verrichten!”* en wanneer vieren deze mensen dus de afsluiting van dit feest? Op de dag van de arbeid! Ja, u hoort het goed: op de dag van de arbeid! Typisch! Wij daarentegen behoren onze samenkomst op 30 april te houden, en dan is het zelfs dubbel feest, althans hier in Nederland, want het is op Koninginnedag. Maar ook de eerste dag van Chag haMatzot, die wij vandaag vieren, is dubbel feest, want het is de 15 Nisan, maar het is ook Yom haBikurim, de Dag van de Eerstelingen, de eerste zondag na Pesach en daarom vieren wij vandaag tevens de opstanding van Yeshua. Heel Nederland vierde op 5 mei de Bevrijdingsdag, maar vandaag is het de Bevrijdingsdag voor de hele mensheid!

Ter afsluiting wil ik mijn eerste vraag herhalen. Wat is Pasen? Voor de christenen is Pasen het hoogtepunt van het kerkelijk jaar, maar voor ons is Pasen slechts het begin op G’d’s feestkalender en wij gaan verder met het feest van de ongezuurde broden, want waarom zouden wij slechts het Pesach vieren dat de verwijdering van onze zonden uitbeeldt, maar daarna niet ook het feest van de ongezuurde broden vieren, dat het niet laten rijzen van nieuwe zonden uitbeeldt? Met Pesach heeft onze Mashiach Yeshua de plaats van het lam ingenomen dat geslacht is ter vergeving van onze zonden. Alleen Pesach vieren en ook aan het Avondmaal deel nemen, maar vervolgens niet ook zeven dagen lang Matzes eten betekent namelijk dat wij wel een beroep doen op het bloed van het Lam, maar vervolgens in de zonde blijven leven, want de zeven dagen van de ongezuurde broden beelden namelijk het volledig wegdoen van de zonde uit.

Wat is zonde? Zonde is het niet naleven van de Tora. Lees het maar in Het Boek: *“Wie zondigt, overtreedt de Wet van G’d want elke zonde is een overtreding van die Wet!”* (1

Johannes 3:4). Het overtreden van G'ds Wet, de Tora, is de bijbelse definitie voor het woord 'zonde', wat ook blijkt uit de Willibrordus-Vertaling: *"Wie zonde doet, overtreedt G'ds Wet, want de zonde is G'ds Wet overtreden!"* alsook uit de Leidse Vertaling: *"Ieder die zonde bedrijft overtreedt ook de Wet; want de zonde is de wetsovertreding!"* Ook de NBG-vertaling die waarschijnlijk door de meesten van u wordt gebruikt, leert ons: *"Ieder, die de zonde doet, doet ook de wetteloosheid, en de zonde is wetteloosheid!"* en heeft Yeshua niet aangekondigd, dat Hij te Zijner tijd tegen velen zat zeggen: *"Gaaf weg van Mij, gij werkers der wetteloosheid!"* (Mattheüs 7:23)? Als gelovigen ten onrechte zeggen dat de Wet afgedaan heeft omdat wij onder de genade zijn en openlijk oproepen om dingen te doen die de Tora verboden heeft omdat zij menen vrij te zijn van de Wet, dan zeggen zij daarmee in feite dat wij gemachtigd zouden zijn om te blijven zondigen! Maar de Bijbel leert ons juist om de zonde af te leggen en weg te doen uit ons leven. In hoeverre moeten wij volgens Yeshua de zonde verwijderen? Gedeeltelijk? Nee, natuurlijk niet! Adonai verwacht van ons dat wij ernaar streven om de zonde, ons Chametz, volledig te verwijderen evenals de Joodse huisvrouw het Chametz volledig verwijdert uit haar huis. Chametz ofwel zuurdesen is een symbool voor de zonde, want het rijst, begint klein en zet dan uit.

Het getal zeven symboliseert in de Bijbel de volmaaktheid. Om deze reden dienen wij na Pesach de zeven dagen van ongezuurde broden in acht te nemen en daarom wil ik eindigen met de oproep van Sha'ul haShaliach [de apostel Paulus] in zijn eerste brief aan de Korinthiërs: *"Weet gij niet, dat een weinig Chametz (zuurdeeg) het gehele deeg zuur maakt? Doet het oude zuurdeeg weg, opdat gij een vers deeg moogt zijn; gij zijt immers ongezuurd. Want ook ons Paaslam is geslacht: de Mashiach. Laten wij derhalve feest vieren, niet met oud zuurdeeg, noch met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met het ongezuurde brood van reinheid en waarheid."* (1 Korinthiërs 5:6-8). Amen! Ik wens u allen een gezegend feest van de ongezuurde broden! - Chag Sameach!

Werner Stauder